

Associació Internacional de

Ciutats Educadores

08
Butlletí
informatiu
2009

CIUTATS
EDUCADORES PER A
UN MÓN MILLOR

experiència

Una fàbrica per a Timor

Amb l'objectiu d'oferir noves oportunitats de treball i desenvolupament a la població de Baucau (Timor Oriental), el municipi de Paredes (Portugal) impulsa, des de l'any 2006, la creació d'una indústria dedicada a la producció de mobles a Baucau, aprofitant per a això la gran disponibilitat de matèria primera de qualitat a la regió. Per posar en marxa el projecte, es va formar l'Associació per Cooperar amb Timor, integrada per representants de l'Ajuntament de Paredes, empresaris del municipi i la diòcesi de Baucau.

"La ciutat portuguesa de Paredes coopera amb el municipi de Baucau (Timor Oriental) en la creació i l'impuls del "Centre Tecnològic de Baucau Ruta dels Mobles". Amb aquest projecte, s'espera dotar la població timoresa d'eines per potenciar el seu creixement en els àmbits econòmic, social i educatiu."

Paredes és un municipi del nord de Portugal amb prop de 86.000 habitants que ha viscut un gran desenvolupament del seu potencial socioeconòmic gràcies a la seva excel·lent localització geoestratègica, a una accessibilitat privilegiada i a l'aposta que ha fet per la tecnologia i la innovació. Des del punt de vista econòmic, és el centre productor de mobiliari més gran de Portugal, amb el 65% de la producció nacional. La marca Paredes-Ruta dels Mobles ressalta, precisament, la qualitat i el disseny del mobiliari produït per les indústries d'un territori que ha sabut conservar la seva atmosfera rural.

Baucau és la segona ciutat de Timor Oriental, un dels països més pobres de l'Àsia. Localitzada a 129 km de la capital de Timor, Dili, compta amb una població de prop de 16.000 habitants, principalment jove, que viu de l'agricultura de subsistència. A Baucau, igual que a la resta del país, la taxa d'analfabetisme és del 55% entre les dones i del 46% entre els homes; a més, l'atur arriba al 43% entre la població jove.

Envaïda el 1975 per Indonèsia després de la proclamació de la independència respecte a Portugal, Timor Oriental no va accedir a la sobirania nacional fins l'any 2002. (continua a la pàg. 2)

Autoritats i operaris a la planta de Baucau

editorial

Els Congressos Internacionals de l'AICE s'han consolidat com una ocasió indispensable d'aprenentatge, reflexió i intercanvi entre les ciutats associades, una oportunitat única per conèixer la diversitat de les ciutats a través de les visites, in situ, de les experiències i una forma d'expansió de l'associació. Amb el tema **"Esport, polítiques públiques i ciutadania. Reptes d'una Ciutat Educadora"**, la pròxima cita tindrà lloc del **22 al 24 d'abril de 2010 a Guadalajara (Mèxic)**.

Amb l'objectiu de desenvolupar àmpliament el tema del XI Congrés i implicar diferents departaments municipals, les conferències, taules rodones i la presentació d'experiències s'emmarcaran al voltant dels eixos següents:

- **Esport, salut, oci i medi ambient.** La pràctica esportiva com a factor per millorar la salut, la qualitat de vida i l'aprofitament responsable del temps lliure; el foment de l'esport com a pràctica cultural respectuosa amb l'entorn.

- **Esport, inclusió social i participació ciutadana.** L'activitat esportiva com a part dels drets ciutadans, prestant atenció especial als grups vulnerables. L'esport com a instrument de mobilització i de participació ciutadana. (continua a la pàg. 3)

Una fàbrica per a Timor

El camí a la independència, escollida pels timoresos en un referèndum popular el 1999, va estar marcat per nombroses pèrdues humanes i la destrucció de bona part de la infraestructura i del mobiliari de Timor.

Davant d'aquesta realitat, i amb l'objectiu de dotar la població de Baucau d'eines per potenciar el seu creixement econòmic, social i educatiu, emergeix el projecte "Una fàbrica per a Timor". La idea era aprofitar l'abundant fusta de qualitat disponible al país i l'experiència del municipi de Paredes en la fabricació de mobles. Per fer realitat aquesta iniciativa, l'Ajuntament de Paredes i la diòcesi de Baucau han sabut coordinar esforços i voluntats i han aconseguit implicar el món empresarial de Paredes.

Acte inaugural de la planta

Els empresaris de la Ruta dels Mobles de Paredes han donat màquines en desús, però

en bon estat, i materials industrials necessaris per a la construcció de la fàbrica que l'Ajuntament s'ha encarregat de recollir i enviar a Timor. Des de l'any 2006, ja s'han enviat quatre contenidors. Per la seva banda, la diòcesi de Baucau ha cedit un espai on s'allotja la fàbrica i s'encarrega del manteniment i de l'abastiment d'energia elèctrica.

El març de 2007, acabades les obres d'instal·lació, es va inaugurar el "Centre Tecnològic de Baucau Ruta dels Mobles". La fàbrica compta amb una gran quantitat de maquinària i amb 50 treballadors permanents, a més del suport d'altres treballadors en àrees com la metal·lúrgia, l'electricitat, la mecànica, etc.

L'activitat principal de la fàbrica, centrada en un primer moment en la confecció de mobiliari escolar, ha passat a la producció de mobles de tot tipus i ha abastit diversos ministeris del govern de Timor, establiments hotelers i congregacions religioses. Més enllà d'aquesta activitat productiva a gran escala, les màquines del centre tecnològic estan també a disposició d'altres necessitats més concretes de les persones de la comunitat.

Un dels propòsits més importants del projecte és la formació. Tres formadors es van desplaçar des de Paredes fins a Baucau amb l'objectiu d'ensenyar a la població local a ma-

nipular les màquines, però també per formar-la en qüestions de gestió i vendes. Gràcies a l'experiència adquirida per les persones que ja han après l'ofici, s'aspira a capacitar professionalment 100 joves per any en la indústria de la fusta i del moble. A través d'aquesta lògica de formació/producció, es pretén que en un futur pròxim aquesta iniciativa pugui ser autogestionada pels seus beneficiaris.

Aprenent a tallar fusta

La fàbrica, única en el seu gènere en el país, porta més de dos anys produint mobiliari, oferint formació i ocupació i contribuint a millorar la qualitat de vida de la població. Tot això ha possibilitat que es constitueixi en l'actualitat com un important factor de desenvolupament econòmic de la ciutat i de la regió.

A la pàgina www.edcities.org hi ha informació més detallada d'aquesta experiència.

presenta: Ajuntament de Paredes,
Departament d'Educació

contacte: Sra. Marlene Silva,
tècnica en relacions públiques
e-mail: marlene.silva@cm-paredes.pt

xarxa de ciutats

★ Activitats de la Xarxa Portuguesa

Del 7 al 9 de maig de 2009, Évora va acollir el III Congrés Nacional de la Xarxa Portuguesa centrat en la temàtica "L'educació com a patrimoni i el patrimoni com a agent educador". En les conclusions del congrés, es va destacar que "la ciutat és un espai cultural, cívic, funcional, guardià de la memòria, en llibertat i democràcia".

Posteriorment, el 26 de juny, 17 municipis de la xarxa van participar a la trobada nacional celebrada a Esposende, que es va iniciar amb la conferència "L'educació és la ciutat: globalització, polítiques locals i processos educatius", centrada en l'educació no formal. Podeu con-

sultar les activitats, així com exemples de bones pràctiques, als butlletins d'aquesta xarxa disponibles al portal de l'AICE.

★ IX Trobada de la RECE

Amb el lema "L'educació com a eix per a la transformació de les ciutats", la ciutat de Granollers va acollir, del 12 al 14 de maig de 2009, la IX Trobada de la Xarxa Estatal de Ciutats Educadores (RECE, segons les sigles en castellà), en què es va destacar que "posar l'educació al centre de l'atenció política és condició per a la qualitat d'una democràcia participativa en una ciutat que educa i aprèn".

★ Creació de la Xarxa Àsia Pacífic

El passat 29 de juny, en el marc de la I Trobada Regional Asiàtica de l'AICE, els alcaldes de Changwon i Gusan i representants de Gwangju, Gumi, Guro-gu i Suncheon van signar l'acta de creació de la Xarxa territorial Àsia Pacífic

de l'AICE. La xarxa, coordinada per la ciutat de Changwon, amb el suport de Gusan i Gwangju, permetrà respondre a les necessitats i als reptes de les ciutats membres de la regió, així com consolidar el creixement de l'associació en el continent asiàtic.

★ Assemblea General de la Xarxa Francesa

Tolosa va acollir el 3 i 4 de juliol l'Assemblea General de la Xarxa Francesa, en què representants de 21 ciutats van abordar aspectes econòmics de la xarxa i el pla d'acció. A més, en el marc d'aquesta trobada, es van organitzar conferències i debats al voltant de l'èxit educatiu i dels ritmes de la infància i de l'educació.

Més informació a www.edcities.org

entrevista

Josep Mayoral

Alcalde de Granollers

El passat mes de maig, Granollers va acollir la IX Trobada de la Xarxa Estatal de Ciutats Educadores amb el lema "L'educació com a eix transformador de les ciutats". Per què vau triar aquest tema?

Granollers es va adherir de bon principi a la Carta de Ciutats Educadores, perquè vam aprendre que l'escola és essencial per a l'educació d'una ciutat, però és a cada carrer, a cada plaça, a cada equipament, a cada mirada i a cada conversa que els ciutadans ens eduquem i, ahora, eduquem. És la ciutat que pot educar i ha d'educar. I Granollers té un teixit associatiu fort, divers i madur que ha estat capaç d'obrir processos decisius en la construcció de la ciutat, amb la cohesió com a nord i amb la participació com a vector imprescindible.

El lema de la nostra trobada volia expressar una convicció profunda: només l'educació pot transformar la ciutat. Però la ciutat que volem és necessàriament un projecte compartit. És des del diàleg i des de la participació que cal definir els grans objectius de la ciutat. És des de l'esforç quotidià, sovint discret i callat, de milers de ciutadans que fem Granollers.

A les conclusions de la Trobada es remarca la importància de situar l'educació al centre de l'atenció política. Com es trasllada aquest principi al si de l'Ajuntament de Granollers?

Quan parlem de situar l'educació al centre de l'atenció política, ens referim sobretot a posar la intenció educadora en tots i cada un dels projectes de ciutat. Sabem que tot el que fem a la ciutat té un efecte educador o deseducador, així que la responsabilitat és molt gran. En cada projecte que es desenvolupa a la ciutat, de qualsevol àmbit, [...] intentem valorar quin és el seu impacte educatiu, abordar-lo de manera integral i transversal. Tot

el que fem ha de tenir valor educatiu. Però també com ho fem. Per això, dediquem molts esforços a desenvolupar els projectes des de la participació, comptant amb la gent. [...] Per això, treballem corresponsablement amb la resta d'administracions i amb els agents de la ciutat, per construir plegats el projecte educatiu de Granollers.

Com ho fa un alcalde per conscienciar els diversos membres de l'equip de govern que les polítiques de les diferents àrees tenen un impacte en l'educació de la ciutadania?

Tinc un equip fantàstic amb el qual compartim projecte, objectius i mètodes. Hem après junts que el nostre despatx és al carrer: escoltant els ciutadans, parlant amb els ciutadans, compartint amb la gent els seus problemes i les seves il·lusions.

La política municipal només té sentit des de la proximitat, i és des de la proximitat que el fet educatiu pren forma. Cal trencar també amb la lògica de l'administració estructurada en compartiments estancs que sovint obliden l'objectiu essencial de l'acció política, que no és altre que la millora de la qualitat de vida de la gent.

En què beneficia a les ciutats petites i mitjanes el treball en xarxes nacionals i internacionals?

El fet de pertànyer a una xarxa en la qual hi ha diferents ciutats et permet conèixer altres realitats, compartir idees i projectes, així com trobar un espai comú per a la reflexió sobre la mateixa pràctica política i educativa. [...] A més, a diferència de les grans ciutats, en ciutats de la mida de Granollers, els impactes dels projectes són, segurament, més fàcilment perceptibles. Tenim l'oportunitat de convertir-nos en ciutats laboratori on experimentar projectes amb la participació i la implicació de tots els agents. La xarxa ens fa forts.

L'actual crisi mundial és només econòmica o també de valors? Quin paper poden jugar els governs locals de les ciutats amb voluntat educadora per fer front a aquesta crisi i proposar nous models d'actuació?

És evident que la crisi va molt més enllà de l'àmbit econòmic; és més, és possible que la crisi de valors que el món viu fa un temps ens hagi portat a la debacle econòmico-financera. [...] Estic convençut que només des de la proximitat i a través del diàleg constant es poden articular alternatives de models de convivència més sostenibles i compartits.

editorial

- Esport, polítiques públiques i espai urbà. L'impuls de l'activitat física en espais urbans adequats, la construcció i la preservació d'aquests espais, equipaments i recursos.

- Esport i cultura de la pau. Les activitats esportives com a mitjà de foment de la convivència, la cohesió social, la pau, la solidaritat, les relacions intergeneracionals i interculturals i com a mitjà per a la prevenció de conflictes.

- Esport i educació en valors. L'esport com a eina per transmetre valors com l'estima, el respecte mutu, l'esforç, la disciplina, el treball en equip, el compromís, l'amistat, etc.

Animem les ciutats de l'AICE a participar enviant les seves experiències sota la modalitat Taller o Pòster fins al 2 de novembre.

Per ambdues modalitats seran seleccionades iniciatives innovadores de les quals es puguin desprendre aprenentatges valuoses per a altres ciutats. Tots dos espais comptaran amb traducció i temps específics en el programa.

Per a més informació de l'XI Congrés, www.guadalajara.gob.mx/cdeducadora

Secretariat de l'AICE
c/ Avinyó 15, 4ª planta
08002 Barcelona
Tel. + 34 93 342 77 20
Fax. +34 93 342 77 29
E-mail: bidce@bcn.cat

El futur s'està escrivint a les places i als carrers de les nostres viles, a les seves escoles, als seus centres cívics. És l'espai on s'està forjant la nova ciutadania. En moments plens de complexitat, es dibuixa una nova societat, ben diferent de la que hem conegut en les darreres dècades. I l'educació és la clau per fer possible un futur més just, més solidari.

Més informació a www.edcities.org

experiència

Polònia i França es donen les mans a la Casa de Saint-Étienne de Katowice

La ciutat de Katowice, amb gairebé 370.000 habitants, és la capital de la regió de Silèsia, un dels grans centres polítics, administratius, econòmics, científics i culturals de Polònia.

Des de la primera meitat dels noranta, Katowice, semblant a la ciutat francesa de Saint-Étienne per les conques mineres i siderúrgiques, inicia les primeres trobades amb delegacions d'aquesta ciutat, per crear, el 1992, l'Associació Saint Étienne-Katowice. Així, es van donar les primeres passes cap a l'acord d'agermanament signat el 1994, i es va inaugurar quatre anys més tard la Casa Saint-Étienne a Katowice.

La missió principal de la Casa de Saint-Étienne és aconsellar i acompanyar les empreses franceses interessades en el desenvolupament econòmic i industrial de la regió de Silèsia, facilitant, així mateix, suport a les empreses poloneses que busquen col·laboradors francesos i que volen entrar al mercat francès. Per a això, la Casa de Saint-Étienne organitza trobades, conferències, tallers, cursos de formació professional per a empresaris i treballadors francesos i polonesos de diferents sectors. A més, ofereix ajuda en

la recerca de socis industrials i comercials a través de bases de dades, estudis de mercat, gestió de programes de trobades bilaterals i ajuda a la implantació i al finançament o a la participació en fires internacionals a Polònia.

D'altra banda, la Casa de Saint-Étienne també contribueix a la difusió de la cultura francesa, organitzant exposicions de pintura, escultura i fotografia, concerts com el de l'Ensemble de Musique Nouvelle de Katowice, vetllades francòfones, concursos de petanca i altres esdeveniments com la Festa de la Francofonia o les Trobades amb França.

Exposició de pintura i escultura

"La Casa de Saint-Étienne de Katowice facilita l'intercanvi econòmic, cultural i social entre els habitants de totes dues ciutats, creant xarxes de col·laboració per a tota la població"

Joc tradicional de la petanca

A més d'un intens programa cultural, la Casa de Saint-Étienne treballa amb institucions escolars i universitats, i sensibilitza l'alumnat perquè participi en tallers i cursos de formació professional, seminaris i conferències, per tal d'oferir-los oportunitats de treball o d'estudi i noves perspectives que s'obren a Polònia en un context europeu.

Així, es consoliden les xarxes comercials, industrials i socials entre les empreses de tots dos països, es desenvolupa l'amistat franco-polonesa i es promou l'intercanvi cultural.

A la pàgina www.edcities.org hi ha informació més detallada d'aquesta experiència.

presenta: Ajuntament de Katowice,
Departament de Relacions Internacionals
web: www.maison-saint-etienne.com

contacte: Sra. Aleksandra Scibich
e-mail: aleksandra.scibich@um.katowice.pl

En el marc del programa pilot de formació "**Ciutat educadora i governança local**", fet en col·laboració amb l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID), va tenir lloc el passat mes de març a Santa Cruz de la Sierra el **seminari final**, que tenia com a objectiu l'avaluació dels continguts i de la metodologia, la valoració global de l'etapa pilot, la difusió de resultats i el plantejament de perspectives de futur.

Les ciutats participants (Budapest, Gènova, Medellín, Rosario, Quito i Santa Cruz de la Sierra) van manifestar que s'han complert de manera molt satisfactòria els objectius proposats: replantejar la dimensió educativa de la ciutat des d'una perspectiva àmplia; generar coneixement al voltant del concepte ciutat educadora; recordar, reactivar i concretar en cada municipi, i de manera precisa, el contingut de la Carta de Ciutats Educadores, així com impulsar més transversalitat, tant en el si del govern municipal com entre els diferents actors de la societat civil, fomentant, alhora, més cooperació entre tots dos.

Aquestes ciutats suggereixen a l'AICE oferir aquesta formació com un servei permanent i formar un equip de persones expertes per fer aquesta tasca.

saps que...

El Secretariat ha recollit aquests suggeriments i, d'aquí a poc temps, presentarà al Comitè Executiu la proposta corresponent.

Vegeu la Declaració dels assistents al seminari final al portal de l'AICE:
www.edcities.org